

PROVINCIE LIMBURG

N266 Nederweert

Passende beoordeling

PROVINCIE LIMBURG

N266 Nederweert

Passende beoordeling

Opgesteld in samenwerking met Bureau Viridis

Projectnummer:	PLI142
Rapportnummer:	PLI142-PB-def
Status:	Definitief
Datum:	24 juni 2014

Opsteller:
M. van Delft, Th. de Jong
en E. Bosch-Thomas

Verificatie:
P. van Zandvoort

Validatie:
P. van Zandvoort

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en context	1
1.2	Vraagstelling.....	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Wettelijk kader	3
2.1	Natuurbeschermingswet.....	3
2.2	Passende beoordeling.....	3
2.3	Overige natuurwetgeving.....	3
3	Beschrijving alternatieven en omgeving	5
3.1	Alternatieven.....	5
3.2	Natura 2000-gebieden in omgeving.....	6
3.2.1	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven.....	7
3.2.2	Sarsven & de Banen	8
3.2.3	Groote Peel.....	9
4	Onderzoeksmethode	11
4.1	Bronnenonderzoek	11
4.2	Beoordeling.....	11
5	Instandhoudingsdoelen.....	13
5.1	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven.....	13
5.1.1	Zwakgebufferde vennen (H3130).....	13
5.1.2	*Galigaanmoerassen (H7210)	13
5.1.3	*Hoogveenbossen (H91D0)	14
5.1.4	Kleine modderkruiper (H1149)	14
5.1.5	Kamsalamander (H1166)	15
5.1.6	Broedvogels.....	15
5.2	Conclusie Weerter- en Budelerbergen & Ringselven.....	16
5.3	Sarsven & De Banen	16
5.3.1	Zeer zwakgebufferde vennen (H3110)	16
5.3.2	Zwakgebufferde vennen (H3130).....	16
5.3.3	Kranswierwateren (H3140).....	17
5.3.4	Drijvende waterweegbree (H1831)	17
5.4	Conclusie Sarsven & De Banen	17
5.5	Groote Peel.....	18
5.5.1	Droge heiden (H4030)	18
5.5.2	Herstellende hoogvenen (H7120)	19
5.5.3	Broedvogels.....	19
5.5.4	Niet-broedvogels	20
5.6	Conclusie Groote Peel	21
6	Effecten op Natura 2000.....	23
6.1	Mogelijk optredende effecten.....	23
6.2	Alternatieven.....	24
6.3	Geluid en trillingen	24

6.4	Stikstofdepositie	25
6.4.1	Stikstofdepositieberekeningen	25
6.4.2	Resultaten stikstofberekening	25
6.4.3	Effectenanalyse	25
6.4.4	Conclusie stikstofdepositie	26
7	Mitigerende maatregelen	29
7.1	Inleiding	29
7.2	Afname oppervlakte landbouwareaal	29
7.3	Aanvullende mitigerende maatregelen	31
7.4	Conclusie	33
8	Cumulatieve effecten op Natura 2000	35
8.1	Cumulatieve activiteiten	35
8.2	Conclusie cumulatieve effectbeoordeling	35
9	Conclusie	37
10	Literatuur	39

Bijlagen

Bijlage 1	Geluidscontourenkaarten	1
-----------	-------------------------------	---

Tabellenlijst

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen en Ringselven (Bron: Ministerie van EZ Essentietabel)	8
Tabel 2: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Sarsven & de Banen (Bron: Ministerie van EZ Essentietabel)	8
Tabel 3: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Groote Peel (Bron: Ministerie van EZ Essentietabel).	9
Tabel 4: Storingsfactoren op instandhoudingsdoelen Weerter- en Budelerbergen & Ringselven volgens het Ministerie van EZ.	23
Tabel 5: Storingsfactoren op instandhoudingsdoelen Sarsven & de Banen volgens het Ministerie van EZ.	24
Tabel 6: Storingsfactoren op instandhoudingsdoelen Groote Peel volgens het Ministerie van EZ.	24
Tabel 7: Oppervlakte landbouwgrond dat uit gebruik wordt genomen voor de verschillende alternatieven	30
Tabel 8: Emissievermindering voor de verschillende alternatieven door uit gebruik name van landbouwgrond.	30

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Overzicht van de ligging van de alternatieven (Bron: Smeets, 2014).	6
Afbeelding 2: Ligging van het zoekgebied ten opzichte van de begrenzing van Natura 2000-gebieden in de omgeving.	7
Afbeelding 3: Kleine modderkruiper	16
Afbeelding 4: Kamsalamander	16
Afbeelding 5: Drijvende waterweegbree (bron foto: Saxifraga-Rob Felix).	18
Afbeelding 6: Kraanvogel	21
Afbeelding 7: Blauwborst	21
Afbeelding 8: Overzicht van de significante negatieve effecten van de N266 op de Natura 2000-gebieden	27

Afbeelding 9: Mitigerend effect van het uit gebruik nemen van landbouwgrond ter plaatsse van de alternatieven.	31
Afbeelding 10: Stikstofdepositie op Natura2000-gebieden na verrekening van het mitigerend effect van uit gebruik name van landbouwgronden.	32

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

De huidige verbinding tussen de A2, N275 en N266 is niet ideaal. De N266 doorsnijdt de kernen Nederweert en Budschop. Dat heeft nadelige gevolgen voor de leefbaarheid, de verkeersveiligheid en de verkeerscirculatie in deze kernen. Het heeft ook een negatieve invloed op de bereikbaarheid van Nederweert en Midden-Limburg in regionaal opzicht. Een betere en duurzame verbinding en bereikbaarheid bieden kansen voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen in Nederweert en regio. Daarom gaan gemeente en provincie de verbinding A2-N275-N266, verder kortweg aangeduid als N266, aanpassen.

Er zijn zes verschillende alternatieven voorgesteld voor de aanpassingen aan de N266 Nederweert. Deze alternatieven zijn op te splitsen in drie categorieën, te weten west, oost en via het bestaande wegennet. Drie alternatieven bevinden zich aan de westkant van de kern Nederweert, waarbij er één dicht langs de kern gaat, de andere met een ruime bocht om de kern en het derde alternatief direct aansluit op de A2. Bij de twee alternatieven die via de bestaande wegen-structuur van de N275 en N266 lopen, is het grote verschil dat één alternatief uitgaat van een verdiepte aanleg van de weg en het andere van een knelpuntgerichte aanpak van de huidige weg. De laatste van de zes alternatieven bevindt zich aan de oostkant van Budschop. Verwacht wordt dat de periode 2013 en 2014 nodig is voor het doorlopen van de verkenningsfase. De N266 wordt in 2015 en 2016 nader uitgewerkt, de realisatie van de weg is gepland in 2017. Het verwachte jaar van opening van de nieuwe ontsluiting is 2018.

Momenteel worden de milieueffecten van de verschillende alternatieven onderzocht ten behoeve van de plan-MER die voor de N266 wordt opgesteld. Kragten heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis gevraagd een Passende beoordeling op te stellen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Onderhavige Passende beoordeling voorziet in een effectenanalyse van de verschillende alternatieven op de in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden.

1.2 Vraagstelling

De vraagstelling bij de Passende beoordeling is de volgende:

- Welke negatieve effecten worden veroorzaakt op de aangewezen instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden in de omgeving van het zoekgebied?
- Zijn deze negatieve effecten significant?
- Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren om de negatieve effecten te voorkomen of verzachten?
- Zo ja, welke mitigerende maatregelen dienen uitgevoerd te worden?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het wettelijke kader van de Natuurbeschermingswet en de Passende beoordeling kort benoemd. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ligging van het gebied en de aangewezen habitattypen en -soorten. In hoofdstuk 4 worden de gebruikte onderzoeksmethoden beschreven, vervolgens wordt in hoofdstuk 5 beschreven welke habitattypen en habitatsoorten in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden voorkomen. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de effecten van de realisatie van N266 Nederweert op de instandhoudingsdoelstellingen, met in hoofdstuk 7 de mitigerende maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. In hoofdstuk 8 wordt ingegaan op de cumulatieve effecten van het project ten opzichte van andere projecten in de Natura 2000-gebieden. Tot slot wordt in hoofdstuk 9 de conclusie van de Passende beoordeling kort en bondig weergegeven.

2 Wettelijk kader

2.1 Natuurbeschermingswet

De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. Een belangrijk instrument hiervoor is de uitvoering van de gebiedsgerichte onderdelen van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Dit betekent het realiseren van een netwerk van natuurgebieden van Europees belang: het Natura 2000-netwerk.

De hoofddoelstelling van dit netwerk is het waarborgen van biodiversiteit in Europa. De Europese Vogel- en Habitatrichtlijn bieden twee belangrijke instrumenten om de doelstelling van Natura 2000 te realiseren. In deze richtlijnen is bepaald, dat de lidstaten beschermde gebieden voor de kwetsbare soorten en habitattypen aanwijzen. Dit zijn gebieden die het duurzame voortbestaan van deze kwetsbare soorten en habitattypen dienen te verzekeren.

2.2 Passende beoordeling

Het is noodzakelijk om voorafgaande aan nieuwe ontwikkelingen te beoordelen of deze ontwikkelingen (significante) negatieve effecten veroorzaken op aangewezen instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden in de omgeving van een plangebied. Om de m.e.r.-procedure in gang te zetten voor de activiteiten is het noodzakelijk een Passende beoordeling op te stellen. In deze Passende beoordeling worden de effecten van de zes alternatieve tracés van de N266 Nederweert op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden beoordeeld. Daarnaast wordt beoordeeld of het project in combinatie met andere projecten in het gebied significante effecten kan hebben (cumulatieve effecten). Om de effecten op instandhoudingsdoelen te beoordelen wordt niet enkel uitgegaan van fysieke aantasting van de habitattypen en habitatsoorten. De effecten kunnen ook ontstaan uit externe werking door bijvoorbeeld verstoring van licht, geluid, trillingen of stikstofdepositie. Daarom is het noodzakelijk externe effecten op alle in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden te beoordelen.

Beoordelingskader Natuurbeschermingswet 1998

In het kader van de Passende beoordeling wordt gekeken naar de verscheidene alternatieve tracés ten opzichte van de huidige feitelijke situatie (2014). Hiertoe worden de alternatieven in het eerste jaar van openstelling (2018) vergeleken met de huidige feitelijke situatie (2014, zonder autonome ontwikkelingen en zonder rekening te houden met het eventueel schoner worden van het verkeer).

Beoordelingskader m.e.r.-procedure

In het kader van de m.e.r.-procedure wordt gekeken naar de gevolgen van de verscheidene alternatieven op de stikstofdepositie ten opzichte van de autonome situatie. De alternatieven worden in het eerste jaar van openstelling van de randweg (2018) beschouwd. De verschillende alternatieven worden vergeleken met de referentiesituatie, zijnde de bestaande situatie inclusief de autonome ontwikkeling tot 2018.

In deze Passende beoordeling is het beoordelingskader gehanteerd zoals dat geldt vanuit de Natuurbeschermingswet 1998. De resultaten van de effectbeoordeling in dit rapport kunnen daarom afwijken van de resultaten zoals opgenomen in het MER dat voor de N266 is opgesteld.

2.3 Overige natuurwetgeving

In deze Passende beoordeling wordt niet verder ingegaan op de andere geldende natuurwetgeving zoals Flora- en faunawet (beschermde planten- en diersoorten) en nee, tenzij-regime met betrekking tot gebieden aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De negatieve effecten ten aanzien van beschermde soorten en EHS moeten in aanvullende toetsingen inzichtelijk worden gemaakt.

3 Beschrijving alternatieven en omgeving

3.1 Alternatieven

De N266 voert momenteel vanaf de A2 bij Nederweert, via de N275, langs het kanaal Wessum-Nederweert in noordelijke richting langs Nederweert en Someren naar de A67. Ter hoogte van Nederweert ligt de N266 binnen de bebouwde kom. Voor dit weggedeelte wordt gezocht naar een alternatief.

Er zijn zes alternatieven voorgesteld voor de aanpassingen aan de N266 Nederweert, zie figuur 1. Deze alternatieven zijn op te splitsen in drie categorieën, te weten west, oost en via het bestaande wegennet.

Alternatief 1a: is gelijk aan de referentiesituatie aangevuld met het nemen van verkeerskundige maatregelen ter verbetering van de doorstroming (rode tracé).

Alternatief 1b: is gelijk aan alternatief 1a met aanvullend een verdiepte ligging van de weg langs het kanaal ter plaatse van de bebouwing.

Alternatief 2a: is het groene tracé dat ten westen van de kern ligt. Het zuidelijk deel van dit alternatief is gelijk aan het zuidelijk deel van alternatief 2b (blauw) en gaat over het tracé van de N266 West.

Alternatief 2b: is het blauwe tracé dat ten westen van de kern ligt.

Alternatief 3: voorziet in een nieuwe aansluiting op de Rijksweg A2 (oranje) en sluit vervolgens aan op het noordelijk deel van alternatief 2b (blauw).

Alternatief 4: Alternatief 4 is een oostelijke omleiding. Deze is met paars weergegeven in figuur 1. Voor de aansluiting op de Rijksweg A2 blijft het bestaande tracé van toepassing (rood) (Smeets, 2014).

Aanvullend zijn op bovengenoemde alternatieven enkele varianten beschouwd die in beperkte mate afwijken van het genoemde alternatief. Het betreffen de volgende varianten.

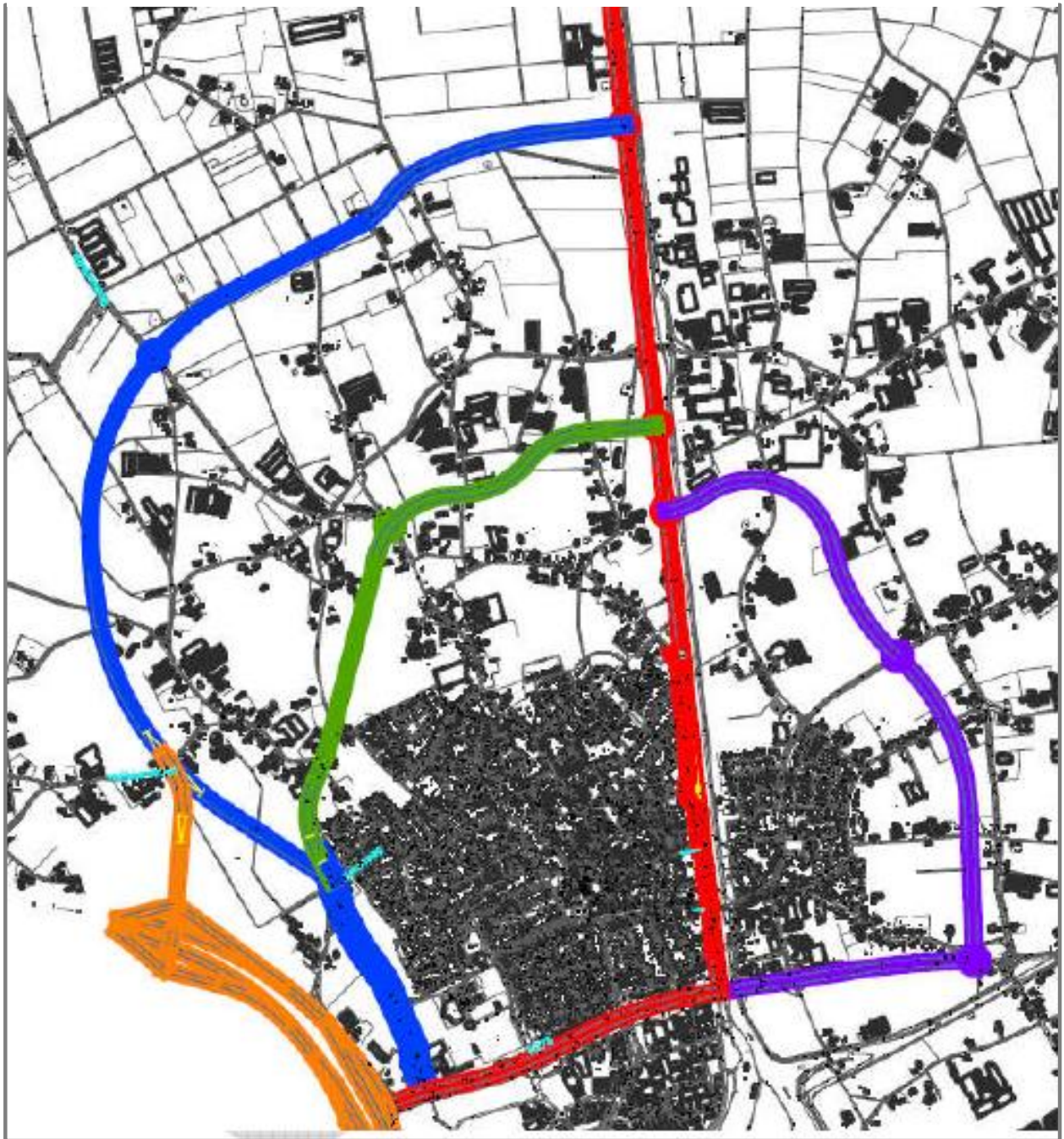
Alternatief 1b Variant 3: Variant 3 is gelijk aan het alternatief 1b waarbij de verdiepte ligging van de weg langs het kanaal minder lang is (nog slechts 510 meter).

Alternatief 2a Variant 3: In variant 3 van het alternatief 2a is de verdiepte ligging van een deel van het tracé vervangen door een gelijkvloerse kruising waarbij het tracé ook is voorzien van parallelwegen.

Alternatief 2a Variant 4: Variant 4 is gelijk aan variant 3 van het alternatief 2a waarbij het tracé is voorzien van een extra rotonde.

Alternatief 2b Variant 2: In variant 2 van het alternatief 2b is de verdiepte ligging van een deel van het tracé vervangen door een gelijkvloerse kruising.

Afbeelding 1: Overzicht van de ligging van de alternatieven (Bron: Smeets, 2014).

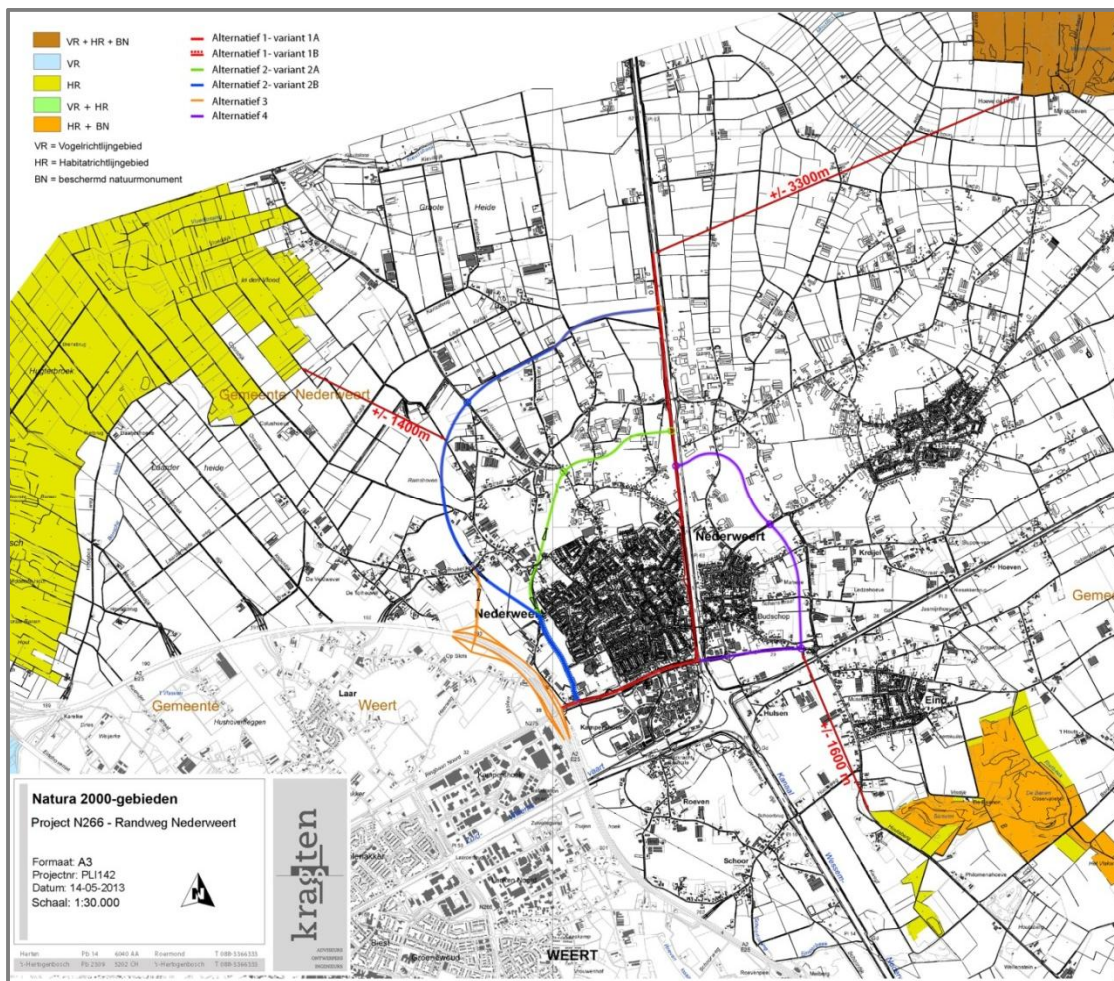

3.2 Natura 2000-gebieden in omgeving

Het zoekgebied van de N266 Nederweert is gelegen op een afstand van circa 1,4 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Weerter- en Budelerbergen & Ringselven”. De Natura 2000-gebieden “Sarsven & de Banen” en “Groote Peel” zijn gelegen op een afstand van respectievelijk circa 1,6 km en 3,3 km. In figuur 2 wordt een overzicht gegeven van de globale ligging van het zoekgebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden in de omgeving. De uitstoot van stikstofverbindingen door wegverkeer reiken tot circa 5 km vanaf de as van een weg. In de stikstofberekeningen (Smeets, 2014) zijn de bijdragen aan stikstofverbindingen ruim beschouwd en zijn alle gebieden binnen 10 km in het onderzoek betrokken. Andere Natura 2000-gebieden als het Leudal en Grensmaas liggen op meer dan 10 km afstand van het project N266 Nederweert.

Uit een toets is gebleken, dat er geen bijdrage aan de stikstofdepositie te verwachten is van de diverse alternatieven op Natura 2000-gebieden op een dergelijk grote afstand. Om de leesbaarheid van de rapportage te verbeteren wordt in deze paragraaf vooruit gelopen op de reeds uitgevoerde stikstofberekeningen en de effecten op de verschillende Natura 2000-gebieden. Uit de berekeningen (Smeets, 2014) blijkt dat alle alternatieven een toename van stikstofdepositie veroorzaken op de habitattypen van Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Sarsven & De Banen en Groote Peel.

Afbeelding 2: Ligging van het zoekgebied ten opzichte van de begrenzing van Natura 2000-gebieden in de omgeving.

In deze rapportage wordt ingegaan op de instandhoudingsdoelen in deze Natura 2000-gebieden. Hierna wordt een korte toelichting gegeven op de Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Sarsven & de Banen en Groote Peel. De instandhoudingsdoelen worden weergegeven in tabellen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de instandhoudingsdoelen van de aangewezen habitattypen en -soorten.

3.2.1 Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven omvat drie deelgebieden. De in Noord-Brabant en Limburg gelegen Weerter- en Budelerbergen bestaan grotendeels uit droge bossen, stuifzand en heide, en zijn aangemeld onder de Vogelrichtlijn. Het Ringselven en de Kruispeel herbergen voedselrijke vennen, moerassen, het grootste galigaanmoeras in ons land, natte heide en plaatselijk berkenbroek.

Het Weerterbos ten slotte bestaat uit vochtige tot natte bossen, waaronder berkenbroek, met enkele recent herstelde matig voedselrijke vennen. De laatstgenoemde gebieden zijn aangemeld onder de Habitatrictlijn. In totaal bestaat het gebied 3179 ha. De in tabel 1 weergegeven instandhoudingsdoelen zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven.

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen en Ringselven (Bron: Ministerie van EZ Essentietabel)

	Habitattypen	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop	Draagkracht
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>		
H7210	*Galigaanmoerassen	-	=	>		
H91D0	*Hoogveenbossen	-	>	>		
	Habitatsoorten					
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=	
	Broedvogels					
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		18
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		55
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		20

Legenda	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering
*	Prioritaire habitattypen worden met een sterretje (*) aangeduid. Dit zijn soorten waarvoor bijzondere verantwoordelijkheid wordt gedragen omdat een belangrijk deel van hun natuurlijke verspreidingsgebied in Nederland ligt.

3.2.2 Sarsven & de Banen

Het Natura 2000-gebied Sarsven & de Banen ligt aan de zuidooststrand van het grotendeels uit akkers bestaande Plateau van Weert in Midden-Limburg. Het gebied beslaat 156 ha en is in beheer bij Limburgs Landschap. De Banen dankt zijn naam waarschijnlijk aan de turfbanen, die er ooit dwars overheen gelegen moeten hebben.

Wat er na de turfwinning resteerde, was een reeks vennen met daaromheen natte heide en op de hogere terreindelen droge heide en stuifzanden.

In onderstaande tabel worden de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied weergegeven.

Tabel 2: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Sarsven & de Banen (Bron: Ministerie van EZ Essentietabel)

	Habitattypen	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop	Draagkracht
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	--	>	=		
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	=		
H3140	Kranswierwateren	--	>	=		
	Habitatsoorten					
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	=	>	

Legenda	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

3.2.3 Groote Peel

Natura 2000-gebied Groote Peel is het grootste restant van de Peel op de waterscheiding van de Brabantse Aa en de Limburgse Leubeek. De peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zand-ondergrond. In tegenstelling tot de afgravingen elders in de Peelregio, is de Groote Peel niet in cultuur gebracht. In het Limburgse deel is nog een groot areaal veenputten aanwezig.

De Groote Peel wordt gekenmerkt door een complex van horsten en slenken. Het gebied kent daardoor een grote landschappelijke afwisseling van open vochtige en droge heideterreinen, pijpestroetjessavannen, struwelen, bosjes en moerassige laagten met veenputten en plaatselijk bossen en natte heide. Door eerdere vernattingsmaatregelen zijn verschillende grote plassen ontstaan. In enkele veenputten vindt veengroei plaats. Tabel 3 geeft de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied weer.

Tabel 3: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Groote Peel (Bron: Ministerie van EZ Essentietabel).

	Habitattypen	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop	Draagkracht
H4030	Droge heiden	--	=	=		
H7120	Herstellende hoogvenen	+	=	>		
	Broedvogelsoorten					
A004	Dodaars	+	=	=		40
A008	Geoorde fuut	+	=	=		40
A119	Porseleinhoen	--	>	>		5
A272	Blauwborst	+	=	=		200
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		80
	Niet-broedvogelsoorten					
A039	Taigarietgans	+	=	=		
A039	Toendrarietgans	+	=	=		
A041	Kolgans	+	=	=		
A127	Kraanvogel	--	=	=		

Legenda	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

4 Onderzoeksmethode

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is een bronnenonderzoek uitgevoerd. Na het verzamelen van de juiste informatie is de effectenanalyse opgesteld.

4.1 Bronnenonderzoek

Tijdens het bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van de door de opdrachtgever aangeleverde rapporten en alternatievenkaart. Waaronder de natuurparagraaf uit de plan-M.E.R. en de rapportage Randweg N266 te Nederweert Stikstofdepositie ten behoeve van MER en passende beoordeling (Smeets en Beckers, 2014).

Aanvullend zijn Passende beoordelingen en relevante onderzoeksrapporten van vergelijkbare projecten bekeken en is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Economische Zaken over de Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Rings-elden, Sarsven & de Banen en Groote Peel.

4.2 Beoordeling

De gegevens van het bronnenonderzoek vormen de basis voor de beoordeling. Uit deze beoordeling kan één van de volgende conclusies naar voren komen:

1. Er is geen kans op een negatief effect. Dit moet worden bevestigd door het bevoegd gezag.
2. Er is kans op een negatief effect, maar dit is te verzachten of te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen, Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. De Passende beoordeling en de voorgestelde maatregelen moeten worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.
3. Er is kans op een significant negatief effect, dat niet eenvoudig te verzachten of te voorkomen is. In dat geval moet de ADC-toets doorlopen worden: er moet gezocht worden naar Alternatieven, aangetoond moet worden dat er Dwingende redenen van groot openbaar belang zijn en er moet een Compensatieplan gemaakt worden voor de natuurwaarden die verloren gaan. Alleen als aan alle drie de voorwaarden wordt voldaan, kan een vergunning worden verleend.
4. Er is kans op een onaanvaardbaar negatief effect. In dat geval kan er geen vergunning worden verleend. Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen of dit daadwerkelijk het geval is.

5 Instandhoudingsdoelen

In dit hoofdstuk worden de instandhoudingsdoelen per Natura 2000-gebied beschreven. Naast een beschrijving van de aangewezen habitattypen en habitatsoorten wordt ook aandacht besteed aan het voorkomen van de soort of habitatype in de verschillende Natura 2000-gebieden en de huidige kwaliteit. Bij de beschrijvingen is gebruik gemaakt van de relevante profielendocumenten opgesteld door het Ministerie van EZ, de knelpunten- en kansenanalyse opgesteld door Kiwa Water Research/EGG-consult en beschikbare concepten van de beheerplannen (provincie Limburg, 2009).

5.1 Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

5.1.1 Zwakgebufferde vennen (H3130)

Beschrijving

Dit habitatype betreft begroeiingen van zwakgebufferde vennen. Het onderscheid met de zeer zwakgebufferde vennen is een lager gehalte aan bicarbonaat ofwel koolstof gelimiteerd zijn. Zwakgebufferde vennen daarentegen zijn niet koolstof gelimiteerd. Kenmerkend voor deze vennen is een groot aantal soorten, waaronder veel pioniersoorten van kale oevers en open water. De leefgemeenschappen van deze vensystemen -de plassen plus de oeverzones- vertonen een grote variatie binnen een klein oppervlak. Dat komt door allerlei milieuverschillen binnen het systeem en overgangssituaties (gradiënten) in zones en fijnschalige mozaïeken. De standplaatscondities variëren van zeer voedselarm (oligotroof) tot voedselarm (mesotroof), van aquatisch tot vochtig, langdurig tot zeer kortstondig overstroomd enzovoort (Profielendocument H3130, Min. EZ).

Voorkomen en kwaliteit

Het habitatype komt op een aantal plekken in het Ringselven voor, daarnaast in enkele laagten net ten zuiden van de Zuid-Willemsvaart en in of rond de herstelde vennen in het Weerterbos. Het habitatype komt met een kleine oppervlakte overwegend matig ontwikkeld voor, het is onduidelijk of het ook goed ontwikkeld voorkomt (Knelpunten- en kansenanalyse, Kiwa Water Research/EGG-consult Natura 2000-gebied 138 - Weerter- en Budelerbergen & Ringselven Oktober 2007, hierna Kansen- en knelpuntenanalyse, 2007).

Instandhoudingsdoelen

Zoals aangegeven in tabel 1 is de landelijke staat van instandhouding van zwakgebufferde vennen matig ongunstig. De doelstelling voor Weert- en Budelerbergen & Ringselven voor dit habitatype is dan ook verbeteren van de kwaliteit en het uitbreiden van het oppervlak.

5.1.2 *Galigaanmoerassen (H7210)

Beschrijving

Het habitatype betreft alle door galigaan gedomineerde moerassen in ons land, behalve die onderdeel uitmaken van een hoogveenlandschap (H7110_A). Galigaan kan zich in basenrijke, niet te zuurstofarme milieus vestigen in lage open moeras- of oeverbegroeiingen. Deze grote moerasplant met vlijmscherpe bladranden, kan uitgestrekte begroeiingen vormen aan de oevers van laagveenplassen, duinplassen en heidevennen. Galigaan is in Nederland een zeldzame soort maar gaat, na geslaagde vestiging in de regel in de vegetatie overheersen, terwijl de kleine moeras- en oeversoorten verdwijnen en op den duur een soortenarm galigaanmoeras ontstaat. Deze galigaan-begroeiingen kunnen zich vervolgens vele decennia handhaven (Profielendocument H7210, Min EZ).

Voorkomen en kwaliteit

Langs de oevers van het Ringselven en op het zuidelijk deel van de Boshover- of Loozerheide, tegen de Zuid-Willemsvaart, is een aanzienlijk oppervlak galigaan aanwezig.

Daarnaast komt het voor in de noordrand van de Kruispeel, eveneens dicht tegen de Zuid-Willemsvaart. Het habitatype is met flinke oppervlakte matig ontwikkeld aanwezig (Kansen- en knel-puntenanalyse, 2007).

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding van galigaan-moerassen is matig ongunstig. De doelstelling voor Weert- en Budelerbergen & Ringselven voor dit habitatype bestaat uit het verbeteren van de kwaliteit en het behouden van het oppervlak.

5.1.3 **Hoogveenbossen (H91D0)*

Beschrijving

Dit habitatype omvat relatief laag blijvende berkenbossen met dominantie van zachte berk in de boom-laag en een ondergroei die vooral bestaat uit veenmossen. Het zijn natte bossen ofwel zogenoemde berkenbroekbossen op veenbodems. Deze hoog-veenbossen komen hier en daar voor in laagveengebieden, in hoogveengebieden, in beekdalen van de hogere zandgronden en in het rivierengebied (Profielendocument H91D0, Min. EZ).

Voorkomen en kwaliteit

Dit habitatype komt voor in de Kruispeel waar het door verdroging overwegend matig ontwikkeld is. Daarnaast komt het voor als verdroogde restanten elzenberken en berkenbroek in lage delen van het Weeterbos. Dit habitatype is waarschijnlijk matig ontwikkeld aanwezig, de oppervlakte is onbekend (Kansen- en knelpuntenanalyse, 2007).

Instandhoudingsdoelen

Zoals aangegeven in tabel 1 is de landelijke staat van instandhouding van hoogveenbossen matig ongunstig. De doelstelling voor Weert- en Budelerbergen & Ringselven voor dit habitatype is verbeteren van de kwaliteit en het uitbreiden van het oppervlak.

5.1.4 *Kleine modderkruiper (H1149)*

Beschrijving

De kleine modderkruiper wordt vooral aangetroffen in sloten, beken, rivierarmen en meren. Stilstaande wateren en langzaam stromende wateren vormen het ideale biotoop. Het afzetten van eieren gebeurt bij voorkeur op kale zandige bodem. De belangrijkste eis die de kleine modderkruiper stelt is de aanwezigheid van een fijn-zandige of modderige bodem zonder een dikke laag dun slib. In een dikke laag dun slib zakt het visje weg (het heeft geen zwemblaas) en kan niet meer ademen. Daarnaast moet er voldoende onderwaterbegroeiing aanwezig zijn waarin de kleine modderkruiper kan schuilen.

Voorkomen

Volgens de vissenatlas van Crombaghs et. al., (2000) en gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg is de soort in de Oude Graaf (Weeterbos) en in de bovenloop van de Tungalroysche beek (Kruispeel) in 1997 aangetroffen. In de Oude Graaf is destijds één exemplaar waargenomen. In de Tungalroysche beek zijn 20 exemplaren aangetroffen. Ook verder stroomafwaarts, ten noorden van Stramproy is de soort waargenomen. In 2004 is de bovenloop van Tungalroysche beek, ter hoogte van de Kruispeel, geïnventariseerd. Hierbij zijn 34 exemplaren waargenomen (schrift. med. J. Hoogveld, Waterschap Peel en Maasvallei). In 2008 zijn 41 exemplaren waargenomen (Felix & Eichhorn, 2009) in het Ringselven.

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding van kleine modderkruiper is gunstig (zie tabel 1). Voor de oppervlakte en kwaliteit van leefgebied en de populatie van kleine modderkruiper geldt een behoudsdoelstelling.

5.1.5 Kamsalamander (H1166)

Beschrijving

De kamsalamander komt voor in Noord- en Midden-Europa. In Zuid- en Zuidoost-Europa wordt deze soort vervangen door nauw verwante soorten. In de voortplantingsperiode (maart-juli) verblijven de volwassen kamsalamanders in het water. Het vrouwtje zet circa 200 eieren één voor één af door ze tussen waterplanten te vouwen. De voortplantingspoelen moeten een groot deel van het jaar water bevatten, maar incidenteel droogvallen aan het einde van de zomer kan gunstig zijn voor de kamsalamander, omdat daarmee vissen en dus predators uit het water verdwijnen. De soort overwintert grotendeels op het land (in de periode november-maart). De landbiotopen zijn kleine landschapselementen zoals bosjes, hagen, struwelen, houtwallen en overhoeken of bosranden.

Voorkomen

De kamsalamander komt vermoedelijk voor in het Ringselven, inclusief De Hoort, onbekend is in welke aantallen. In 2005 zijn een onbekend aantal volwassen en juveniele exemplaren waargenomen (pers. med. H. Meeuwissen, Gemeente Cranendonck). Daarnaast is de soort in 2007 en 2008 in drie poelen ten westen van het Bakewells Peelke waargenomen (schrift. med. P. Haex, IVN Weert & H. van Buggenum, Waterschap Roer en Overmaas). Hier zijn 11 exemplaren geteld.

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig voor de kamsalamander. Voor de oppervlakte en kwaliteit van leefgebied en de populatie van deze soort geldt een behoudsdoelstelling.

5.1.6 Broedvogels

Beschrijving

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven is aangewezen voor de broedvogels nachtzwaluw, boomleeuwerik en roodborsttapuit.

Voorkomen

De aangewezen soorten nachtzwaluw, boomleeuwerik en roodborsttapuit komen in het Natura 2000-gebied voor. Nachtzwaluwen (A224) worden vooral op de militaire oefenterreinen in de Laurabossen en Weerter- en Budelerbergen op heidevelden, open terrein en op zandpaden aangetroffen. De doelstelling voor nachtzwaluw in de Weerter- en Budelerbergen is 18 broedparen. Het gemiddelde aantal broedparen over de periode 2006 t/m 2010 bedroeg 23 (19-27) (Concept beheerplan, Provincie Limburg, 2009).

De boomleeuwerik (A246) komt voor in de deelgebieden Weerterbos, Weerter- en Budelerbergen en Laurabossen. De hoogste dichtheden worden gevonden op het militair oefenterrein in de Weerter- en Budelerbergen, ten zuiden van de Geuzendijk. De doelstelling voor boomleeuwerik in de Weerter- en Budelerbergen is 55 broedparen. Het aantal broedparen over de periode 2006 t/m 2010 bedroeg 60-65 op basis van een vlakdekkende kartering door het Ministerie van Defensie in 2006 en 2008 (Gilissen en de Ronde, 2006 en 2008).

De roodborsttapuit (A276) komt in en aan de randen van deelgebieden Weerterbos en Laurabossen voor. De doelstelling voor roodborsttapuit in de Weerter- en Budelerbergen is 20 broedparen. Voor de periode 2006 t/m 2010 is het aantal broedparen 60-65 op basis van een vlakdekkende kartering door het Ministerie van Defensie in 2006 en 2008 (Gilissen en de Ronde, 2006 en 2008).

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig voor de nachtzwaluw. Voor de boomleeuwerik en de roodborsttapuit is de landelijke staat van instandhouding gunstig. Voor alle soorten broedvogels geldt een behoudsdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van het habitat.

5.2 Conclusie Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

- De aangewezen habitattypen en habitat- en vogel-richtlijnsoorten komen allen voor in het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, al is het soms in geringe oppervlakte en aantallen;
- Voor de habitattypen is de doelstelling uitbreiding of behoud van oppervlakte en verbetering van kwaliteit;
- Voor de habitat- en vogelrichtlijnsoorten geldt een behoudsdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van leefgebied en populatiegrootte.

Afbeelding 3: Kleine modderkruiper

Afbeelding 4: Kamsalamander

5.3 Sarsven & De Banen

5.3.1 Zeer zwakgebufferde vennen (H3110)

Beschrijving

Dit habitattype heeft betrekking op zeer voedsel- en mineraalarme vennen. Het gaat om heideplassen met een zandbodem en soortenarme begroeiingen in een brede oeverzone. De zeer zwakgebufferde vennen groeien niet dicht en er treedt nauwelijks of geen verlanding op. Een van de oorzaken is een gebrek aan koolstof. Andere oorzaken zijn sterk wisselende waterstanden en golfslag door windwerking (Profielen-document H3110, Min. EZ).

Voorkomen en kwaliteit

Het habitattype komt goed ontwikkeld voor in het ven van de Banen. Daarnaast lijken er mogelijkheden te zijn voor herstel in het Sarsven & uitbreiding in de Banen (Concept beheerplan, provincie Limburg 2009).

Instandhoudingsdoelen

Zoals aangegeven in tabel 2 is de landelijke staat van instandhouding van zeer zwakgebufferde vennen zeer ongunstig. De doelstelling voor Sarsven & de Banen voor dit habitattype is uitbreiding van de oppervlakte en behoud van kwaliteit.

5.3.2 Zwakgebufferde vennen (H3130)

Beschrijving

Zie paragraaf 5.1.1.

Voorkomen en kwaliteit

Het habitattype komt goed ontwikkeld voor in de Banen en de Schoorkuilen. De totale oppervlakte in het Natura 2000-gebied vanaf eind jaren '90 behoorlijk toegenomen. In de periode voor de jaren '90 is de oppervlakte echter dusdanig sterk afgenomen dat de huidige oppervlakte nog steeds als onvoldoende wordt beschouwd (Concept Beheerplan, Provincie Limburg, 2009).

Instandhoudingsdoelen

Zoals aangegeven in tabel 2 is de landelijke staat van instandhouding van zwakgebufferde vennen matig ongunstig. De doelstelling voor Sarsven & de Banen voor dit habitatype is uitbreiding van de oppervlakte en behoud van kwaliteit.

5.3.3 Kranswierwateren (H3140)*Beschrijving*

Dit habitatype omvat kranswierbegroeiingen in me-ren en plassen. Het water is helder, voedselarm tot matig voedselrijk en onvervuild. Doorgaans is het basenrijk. De begroeiing bestaat uit ondergedoken waterplanten met fijne bladeren (Profielendocument H3140, Min. EZ).

Voorkomen en kwaliteit

Het habitatype is redelijk goed ontwikkeld aanwezig in de Banen. In het concept beheerplan (Provincie Limburg, 2009) wordt echter genoemd dat de aanwezigheid van grote vissen als karper de situatie mogelijk verslechterd hebben.

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding van krans-wierwateren is zeer ongunstig. De doelstelling voor Sarsven & de Banen voor dit habitatype is uitbreiding van de oppervlakte en behoud van kwaliteit.

5.3.4 Drijvende waterweegbree (H1831)*Beschrijving*

Drijvende waterweegbree is een zeldzame waterplant uit de waterweegbreefamilie. De planten bloeien van juni tot september. De bloeiwijze vormt zich in eerste instantie onder water, maar gaat vervolgens drijven, waarna bestuiving kan plaatsvinden. Soms blijft de bloem gesloten onder water; dan vindt zelfbestuiving plaats. Drijvende waterweegbree groeit in uiteenlopende stilstaande of zwak stromende wateren, zoals heide- en veenplassen, duinplassen, meren, afgesloten rivierarmen, laaglandbeken, kanalen, sloten en vijvers. Het best gedijt deze waterplant in water dat helder, voedselarm of hooguit matig voedselrijk, fosfaatarm en kalkarm is. (Profielendocument H1831, Min. EZ).

Voorkomen en kwaliteit

De soort komt voor in de Banen en de Schoorkuilen.

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding van drijvende waterweegbree is ongunstig. De doelstelling voor Sarsven & de Banen voor dit habitatype is uitbreiding van de oppervlakte en behoud van kwaliteit.

5.4 Conclusie Sarsven & De Banen

- De aangewezen habitattypen en habitatrichtlijn-soort komen allen voor in het Natura 2000-gebied Sarsven & de Banen;
- Voor alle habitattypen geldt een uitbreidingsdoel-stelling van de oppervlakte en behoud van de kwaliteit;
- Voor de habitatrichtlijnsoort drijvende waterweegbree geldt een uitbreidingsdoelstelling wat betreft de oppervlakte en behoud van kwaliteit.

Afbeelding 5: Drijvende waterweegbree (bron foto: Saxifraga-Rob Felix).

5.5 Groote Peel

5.5.1 Droge heiden (H4030)

Beschrijving

Het habitatype betreft struikheibegroeiingen in het laagland en gebergte van Europa. Ze worden gedomineerd door struikheide al dan niet in combinatie met andere dwergstruiken, grassen en mossen. Droge heiden komen in Nederland voor op matig droge tot droge, kalkarme zure bodems waarin zich meestal een podzolprofiel heeft gevormd. Het meest komt het type voor op -al dan niet lemige- dekzanden en op stuwwallen, maar ze strekken zich ook uit op stuwwallen, rivierterrassen en tertiaire (marine) zandafzettingen (Profielendocument H4030, Min. EZ).

Voorkomen en kwaliteit

Het habitatype is met een aanzienlijk areaal verspreid aanwezig binnen de Groote Peel. Het habitat-type Herstellende hoogvenen is echter het belangrijkste binnen het Natura 2000-gebied waardoor voor de huidige kwaliteit van droge heide geen uitbreidingsdoelen zijn (Kansen- en knelpuntenanalyse, 2007).

Instandhoudingsdoelen

Zoals aangegeven in tabel 3 is de landelijke staat van instandhouding van droge heiden zeer ongunstig. De doelstelling voor Groote Peel voor dit habitatype is behoud van de oppervlakte en kwaliteit.

5.5.2 Herstellende hoogvenen (H7120)

Beschrijving

Dit habitatype betreft hoogveenrestanten waar -in ieder geval ten dele- nog een veenpakket aanwezig is en hoogveenherstel gaande is of tenminste naar verwachting mogelijk is. Naar de kleur is de veenbodem (voor zover aanwezig) te beschrijven als zwart-veen of witveen. Witveen is lichter gekleurd omdat deze veenbodem in geringere mate is gehumificeerd. Het biedt een betere uitgangssituatie voor het herstel dan zwartveen. Vaak zijn hoogveen restanten ten dele tot op de zandbodem afgegraven, maar onder bepaalde omstandigheden kan ook dan nog sprake zijn van 'herstellende hoogvenen'.

Het type H7120 heeft betrekking op herstellende hoogvenen op landschapsschaal. Het omvat (een deel van) de volgende elementen: hoogveenbulten, hoog-veenslenken en veenputten met veenmos, zure wateren, heidevegetatie, vergraste veenbodems, struwelen en bossen. Het doel van hoogveenherstel is te komen tot hoogveenkernen die met een goed functionerende acrotelm (bestaande uit veenmosbegroeiingen) een stabiele waterstand kunnen handhaven. Voor zover hiervan sprake is, voldoet het habitatype aan de definitie van het habitatype Actieve hoogvenen (H7110_A). 'Herstellende hoogvenen' is dus het enige habitatype waarvan het in principe steeds de bedoeling is dat het ten dele vervangen wordt door een ander habitatype, namelijk 'Actieve hoogvenen' (Profielendocument H7120, Min. EZ).

Voorkomen en kwaliteit

Voor dit habitatype is de Groote Peel het belangrijkste. Dit habitatype komt over minder dan 1 ha goed ontwikkeld voor. De overige oppervlakte is matig ontwikkeld. Wanneer herstel van de waterhuishouding plaatsvindt, zijn er goede potenties voor herstel van de kwaliteit (Kansen- en knelpuntenanalyse, 2007).

Instandhoudingsdoelen

Zoals aangegeven in tabel 3 is de landelijke staat van instandhouding van herstellende hoogvenen gunstig. De doelstelling voor Groote Peel voor dit habitatype is behoud van de oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

5.5.3 Broedvogels

Beschrijving

Groote Peel is aangewezen voor de broedvogels dodaars, geoorde fuut, porseleinhoen, blauwborst en roodborsttapuit.

Voorkomen

Alle aangewezen soorten komen in het Natura 2000-gebied voor. De dodaars (A004) broedt in ondiepe of dicht begroeide delen van zoetwatermoerassen, plassen, vennen, sloten, meren en infiltratiegebieden in de duinen met voldoende ondergedoken vegetatie. De soort tolereert ook vegetatie boven water zolang dit het duiken niet belemmert. In de broedtijd worden grote open watervlakten vermeden, maar buiten de broedtijd komt de soort ook veel voor op de grotere meren en in de estuaria, maar vrijwel nooit op open zee. De soort leeft vooral van insecten, weekdieren, kreeftachtige en vis. De huidige omvang van de populatie dodaars wordt geschat op 40 paren (Soortendatabase Ministerie EL&I).

De geoorde fuut (A008) broedt in kleine, ondiepe, productieve zoetwaterplassen met een weelderig begroeide, vlakke oever. In Nederland vooral vennen, duinmeren, vloedvelden en ondergelopen gebieden, vooral in Noord-Brabant, Drenthe en het westen van het land. De soort nestelt vaak in de nabijheid van Kokmeeuwen of andere kolonievogels. In de herfst en winter worden vooral zoute en brakke wateren gebruikt. Het voedsel bestaat hoofdzakelijk uit insecten, weekdieren en kreeftachtige. De huidige omvang van de populatie geoorde futen wordt geschat op 40 paren (Soortendatabase Ministerie EL&I).

Het porseleinhoen (A119) prefereert natte en moerassige terreinen, zoals hoogvenen, natte graslanden, zoetwatermoerassen, geïnundeerde uiterwaarden en verlandingszones van kleiputten, met langdurig plas-dras staande gras-, russen- of zeggenvegetatie in liefst open landschap met ondiep, voedselrijk water. De soort broedt ook wel in rietmoerassen en dichtbegroeide oevers van grachten en sloten.

Het broedvoorkomen in Nederland beperkt zich grotendeels tot de laag- en hoogveenmoerassen, het rivierengebied en het IJsselmeergebied. Het voedsel bestaat grotendeels uit insecten en weekdieren, die worden gevangen in de slikranden. De huidige omvang van de populatie porseleinhoenen wordt geschat op 5 paren (Soortendatabase Ministerie EL&I).

De blauwborst (A272) is gebonden aan vochtige gebieden met plaatselijk dichte, struikenrijke vegetatie, zoals moerassen, vennen, rivieren, beken, kanalen en sloten, voormalige getijdengebieden, natte heidegebieden, hoogveengebieden, maar ook akkergebieden (koolzaad), braakliggende terreinen en spoorbanen. De grootste aantallen broeden in Nederland in verruigd rietland met opslag van wilg en/of vlier. Een slikkige oever of anderzijds kale bodem biedt goede foerageermogelijkheden, terwijl plaatselijk dichte vegetatie dienst doet als nestgelegenheid en als zangpost. De huidige omvang van de populatie blauwborsten wordt geschat op 200 paren (Soorten-database Ministerie EL&I).

De broedbiotoop van de roodborsttapuit (A276) bestaat uit redelijk open gebieden met een ruige vegetatie en verspreide opslag van struiken of bomen, zoals heidevelden, duinen en jonge bosaanplantingen. De soort broedt ook in ruige wegbermen en sloottaluds. Daarnaast vormen kleinschalige, extensief beheerde agrarische gebieden een belangrijk broedbiotoop. Noodzakelijk voor het voorkomen van de soort is de aanwezigheid van zangposten (bomen, struiken of andere opgaande elementen) en de aanwezigheid van overjarige verdroogde vegetatie voor de nestbouw, ter beschutting, en om te foerageren. De huidige omvang van de populatie roodborsttapuiten wordt geschat op 80 paren (Soortendatabase Ministerie EL&I).

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding is zeer ongunstig voor de porseleinhoen. Voor deze soort is daarom uitbreiding van de oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied gewenst. Voor de overige broedvogel-soorten is de landelijke staat van instandhouding gunstig. Voor deze soorten broedvogels geldt een behoudsdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van het habitat.

5.5.4 Niet-broedvogels

Beschrijving

Naast bovengenoemde broedvogels is het gebied aangewezen voor niet-broedvogelsoorten taigariet-gans, toendrarietgans, kolgans en kraanvogel.

Voorkomen

De taigarietgans (A039) komt vooral in strenge winters in grote aantallen en op een zeer beperkt aantal pleisterplaatsen in ons land voor. De pleisterplaatsen liggen in natte heide- en hoogveengebieden in het oosten van het land. De slaapplekken bevinden zich in vennen binnen de heide- of hoogveenreservaten, op vloeivelden, in veenplassen en in de stroomdalen van de rivieren en van beken. De voedselgebieden liggen doorgaans binnen een straal van 15 km van de slaapplekken en bestaan voornamelijk uit grasland (Soortendatabase Ministerie EL&I).

De toendrarietgans (A039) overwintert in veel grotere aantallen in ons land en heeft een ruimere verspreiding dan de Taigarietgans. Belangrijke pleisterplaatsen zijn gelegen in het oostelijk rivierengebied, het Deltagebied, de IJsselmeerpolders, Groningen, de kop van Noord-Holland en op de grens van Limburg en Brabant. In het begin van het seizoen bevinden de grootste concentraties zich in de akkerbouwgebieden op de kleigronden (Noordoostpolder en Deltagebied). Hier wordt gefoerageerd op oogstresten van bieten en aardappelen. Doordat deze gebieden al vrij snel worden geploegd, verliezen ze hun aantrekkingskracht en verspreiden de ganzen zich in januari/februari over grote delen van het land. Ook daar wordt vooral gefoerageerd op oogstresten (suikerbieten, aardappelen en maïs). In januari/februari schakelen steeds meer ganzen over op grasland en wintergranen. De rustgebieden bevinden zich op verschillende types open water (zoet, brak of zout) en op zandbanken (Soortendatabase Ministerie EL&I).

De kolgans (A041) is een wintergast, die pas in november in Nederland arriveert.

Het overgrote deel foerageert op grasland en daarnaast op akkerland (wintergraan, bieten, aardappelen, koolzaad en stoppelvelden). Als slaappleaats worden ofwel de foerageergebieden, of allerlei wateren (zoet of zout), en zand- en modderbanken gebruikt, die op enkele tientallen kilometers van de foerageergebieden kunnen liggen (Soortendatabase Ministerie EL&I).

De meeste kraanvogels (A127) worden trekkend over Nederland en vooral in het oostelijke gedeelte van het land waargenomen, voornamelijk in maart en in oktober-november. Regelmatig bezochte pleisterplaatsen zijn gelegen in de heide- en hoogveengebieden in het oosten van het land en worden gekenmerkt door een geringe mate van verstoring. De slaappleaats bestaan uit vennen en ondiepe plassen. Overdag foerageert de soort in omringende akkerbouwgebieden (Soortendatabase Ministerie EL&I).

Instandhoudingsdoelen

De landelijke staat van instandhouding is zeer ongunstig voor de kraanvogel. Voor de overige niet-broedvogelsoorten is de landelijke staat van instandhouding gunstig. Voor alle niet-broedvogelsoorten geldt een behoudsdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van het habitat.

5.6 Conclusie Groote Peel

- De aangewezen habitattypen en habitat- en vogelrichtlijnsoorten komen allen voor in het Natura 2000-gebied Groote Peel, al is het soms in geringe oppervlakte en aantallen;
- Voor de habitattypen is de doelstelling behoud van oppervlakte en behoud of verbetering van kwaliteit;
- Voor de habitat- en vogelrichtlijnsoorten geldt een behoudsdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van leefgebied en populatiegrootte met uitzondering van de porseleinhoen. Voor de porseleinhoen geldt een verbeterdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied.

Afbeelding 6: Kraanvogel

Afbeelding 7: Blauwborst

6 Effecten op Natura 2000

In een Passende beoordeling is voornamelijk het begrip significantie van belang, dus of een significant negatief effect optreedt. Wanneer door een ingreep oppervlakte, aantallen van een soort of de kwaliteit van een habitatype lager wordt dan is bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, is er sprake van een significant negatief effect. In onderstaande paragrafen worden effecten op aangewezen instandhoudingsdoelen beschreven. Daarbij is gebruik gemaakt van de stikstofdepositieberekeningen van Smeets en Beckers (2014).

6.1 Mogelijk optredende effecten

Niet alleen ingrepen in een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op instandhoudingsdoelen, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking voor verstoring van bijvoorbeeld geluid of trillingen, bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitatypen in het Natura 2000-gebied, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied (Regiegroep Natura2000, 2013).

De mogelijke schadelijke factoren op instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied zijn inzichtelijk gemaakt in de effectenindicator (Ministerie van EZ). De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitatypen voor de meest voorkomende storende factoren. In tabellen 4, 5 en 6 worden de effectenindicatoren van de Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Rings-erven, Sarsven & de Banen en Groote Peel weergegeven.

De N266 Nederweert wordt aangelegd buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van circa 1,4 km afstand van het zoekgebied. Er vinden geen ingrepen plaats binnen de begrenzing en daarmee wordt een groot deel van de schadelijke factoren zoals oppervlakteverlies en versnippering uitgesloten. Ook de effecten van verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering van dynamiek, stroomsnelheid etc. zijn gezien de aard van het project niet aan de orde. In deze Passende beoordeling wordt enkel ingegaan op de relevante effecten die mogelijk optreden door de aanleg van de N266.

Tabel 4: Storingsfactoren op instandhoudingsdoelen Weerter- en Budelerbergen & Ringserven volgens het Ministerie van EZ.

	Verzuring	Vermesting	Verstoring door geluid	Verstoring door trilling
Zwakgebufferde vennen			X	X
Galigaanmoerassen			X	X
Hoogveenbossen			X	X
Kamsalamander				
Kleine modderkruiper				
Boomleeuwrik				
Nachtzwaluw				
Roodborsttapuit				

	Zeer gevoelig	X	Niet van toepassing
	Gevoelig		Onbekend
	Niet gevoelig		

Tabel 5: Storingfactoren op instandhoudingsdoelen Sarsven & de Banen volgens het Ministerie van EZ.

	Verzuring	Vermesting	Verstoring door geluid	Verstoring door trilling
Zeer zwakgebufferde vennen			X	X
Zwakgebufferde vennen			X	X
Kranswierwateren			X	X
Drijvende waterweegbree			X	X

	Zeer gevoelig	X	Niet van toepassing
	Gevoelig		Onbekend
	Niet gevoelig		

Tabel 6: Storingfactoren op instandhoudingsdoelen Groote Peel volgens het Ministerie van EZ.

	Verzuring	Vermesting	Verstoring door geluid	Verstoring door trilling
Droge heiden			X	X
Herstellende hoogvenen			X	X
Dodaars				
Geoorde fuut				
Porseleinhoen				
Blauwborst				
Roodborsttapuit				
Taigarietgans				
Toendrarietgans				
Kolgans				
Kraanvogel				

	Zeer gevoelig	X	Niet van toepassing
	Gevoelig		Onbekend
	Niet gevoelig		

6.2 Alternatieven

Zoals eerder besproken in deze rapportage worden momenteel de effecten van de verschillende alternatieve tracés voor de N266 onderzocht. De effecten zullen dan ook per alternatief worden beschreven zodat een goede afweging gemaakt kan worden in de alternatiefkeuze.

6.3 Geluid en trillingen

Door de aanleg van de weg, maar ook door het gebruik van de weg kan verstoring van geluid en trillingen optreden. De aangewezen habitattypen in de verschillende Natura 2000-gebieden zijn niet gevoelig voor verstoring door geluid en trillingen.

De aangewezen habitatrichtlijnsoort kleine modderkruiper en mogelijk ook de kamsalamander zijn gevoelig voor verstoring door trillingen en geluid. Van de aangewezen broedvogels en niet-broedvogels zijn een aantal gevoelig voor verstoring door geluid maar geen enkele soort is gevoelig voor trillingen.

Gezien de aard van de werkzaamheden, het aanleggen van een weg, zal de verstoring van trillingen op een afstand van minstens 1,4 km gering zijn. Het in gebruik nemen van de weg leidt op deze afstand evenmin tot een verstoring door trillingen.

Het is niet te verwachten dat kleine modderkruiper en kamsalamander negatieve effecten ondervinden van de aanleg van de weg door trillingen.

Mogelijk worden de aangewezen broedvogels en niet-broedvogels verstoord door geluid geproduceerd door de aanleg en/of de ingebruikname van de N266. Het gaat dan vooral om alternatief 2a, 2b, en 3 ten westen van de kern, omdat deze tracés het dichtst bij de begrenzing van Natura2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven zijn gelegen. Voor Sarsven & De Banen en de Groote Peel kan de aanleg van alternatief 4 mogelijk verstoring van geluid veroorzaken op de broedvogelsoort blauwborst, roodborsttapuit en kraanvogel. De toename van geluid zal echter gering zijn, omdat de verkeersbewegingen niet toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Daarnaast hebben de afstand tot de rand van de Natura 2000-gebieden en de bossen van de gebieden zelf een dempende werking op de geluidsverstoring afkomstig van de N266. De kaarten met geluidscontouren die voor de verschillende alternatieven zijn opgesteld, bevestigen dit. In bijlage 1 worden de kaarten van de alternatieven 2a, 2b, 3 en 4 weergegeven. Op de kaarten is te zien dat binnen 100 m van de tracés het aantal dB hoger is dan 48 dB. Daarbuiten is het lager dan 48 dB. Vanuit de literatuur (Reijnen & Foppen, 1995) is bekend dat broedende bosvogels verstoring kunnen ondervinden vanaf 42 dB. Buiten het broedseizoen wordt er 15 dB opgeteld bij de 42 dB. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied bevindt zich op 1,4 kilometer afstand. Verstoring van geluid op Natura 2000-gebieden wordt op deze afstand niet verwacht. Voor een totaal overzicht van de geluid-contourenkaarten wordt verwezen naar de planMER.

Conclusie: geluid en trillingen

- Gezien de aard van de werkzaamheden wordt verstoring van trillingen en geluid niet verwacht op een afstand van 1,4 km of meer.

6.4 Stikstofdepositie

6.4.1 Stikstofdepositieberekeningen

Om een beoordeling te kunnen maken van de effecten van stikstofdepositie op aangewezen instandhoudingsdoelen in de Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de stikstofdepositieberekeningen van Smeets en Beckers (2014). In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de conclusies van deze berekeningen. Voor de gebruikte methode en andere inhoudelijke details van de berekeningen wordt verwezen naar het rapport "Randweg N266 te Nederweert - Stikstofdepositie ten behoeve van MER en passende beoordeling" (Windmill, P2012.144.03-06 d.d. 20 juni 2014).

6.4.2 Resultaten stikstofberekening

Uit de berekeningen blijkt dat in het planjaar 2018 -het jaar van openstelling van de nieuwe weg- voor alle alternatieven en varianten een toename wordt berekend van de stikstofdepositie ter plaatse van de beschouwde Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Sarsven & De Banen en Groote Peel (zie tabel 7 op de volgende pagina). Alleen voor alternatief 3 wordt voor het gebied Sarsven & De Banen een afname berekend.

6.4.3 Effectenanalyse

De aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en Sarsven & De Banen zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor vermisting en/of verzuring. De aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebied Groote Peel zijn zeer gevoelig voor vermisting maar niet gevoelig voor verzuring. De toename van stikstofdepositie kan dan ook in de meeste gevallen een significant negatief effect veroorzaken.

Ook de habitatrichtlijnsoorten kunnen negatieve effecten ondervinden doordat het habitat van de soorten wordt aangetast door de toename in stik-stofdepositie.

Blauwborst, boomleeuwerik, drijvende waterweegbree, kamsalamander, kleine modderkruiper, kolgans, kraanvogel, nachtzwaluw, porseleinhoen, roodborsttapuit, taigarietgans en toendrariet-gans zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor stikstofdepositie volgens de effectenindicator van het Ministerie van EZ.

De kleine modderkruiper komt optimaal voor in west Nederland in sterk vermeste sloten en wettingen. Daaruit blijkt dat de soort niet gevoelig is voor stik-stofdepositie. Voor verzuring is de soort niet gevoelig volgens de effectenindicator. Op de kleine modderkruiper worden dan ook geen effecten verwacht als gevolg van de berekende toename van de stikstofdepositie.

De Kamsalamander komt veel voor in poelen in het agrarische gebied met een normale bemesting. In voedselarme situaties komt de kamsalamander niet voor. De soort is echter wel gevoelig voor verzuring.

Roodborsttapuit neemt in Nederland toe, vooral door broeden in braamstruweel. De soort is meer in agrarisch landschap dan op heidevelden aanwezig. Een toename in stikstofdepositie geeft verzuiging, wat gunstig is voor de roodborsttapuit.

Boomleeuwerik, porseleinhoen en nachtzwaluw zijn gevoelig voor een toename van stikstofdepositie, althans hun biotoop is gevoelig, waardoor het ongeschikter wordt voor deze soorten. Voor de nachtzwaluw geldt dat elke verhoging boven de natuurlijke achtergrondwaarde een vertraging in herstel van het biotoop betekent (SOVON, 2012).

De kraanvogel is gevoelig voor de gevolgen van vermesting, maar niet van verzuring als gevolg van de stikstofdepositie. Blauwborst, kolgans, taigarietgans en toendrarietgans zijn, in tegenstelling tot de kraanvogel, wel gevoelig voor de gevolgen van verzuring, maar niet van vermesting (effectenindicator, Ministerie EZ).

6.4.4 Conclusie stikstofdepositie

- De aanleg van alle alternatieven veroorzaakt een negatief effect door stikstofdepositie op instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Sarsven & de Banen en Groote Peel.
- De negatieve effecten ten gevolge van de stikstof-depositie zijn grotendeels significant, daar de aanwezige habitattypen gevoelig zijn voor stikstofdepositie en de leefgebieden van Vogel- Habitatrichtlijngebieden kunnen worden aangetast door stikstofdepositie.

Afbeelding 8: Overzicht van de significante negatieve effecten van de N266 op de Natura 2000-gebieden

ID	Referentie 2014	Passende beoordeling											
		Stikstofdepositie 2018 [mol/ha/jaar]											
	bijdrage												
	bestaand	Alternatief 1a		Alternatief 1b		Alternatief 2a		Alternatief 2b		Alternatief 3		Alternatief 4	
	tracé	bijdrage	verschil	bijdrage	verschil	bijdrage	verschil	bijdrage	verschil	bijdrage	verschil	bijdrage	verschil
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven													
1	0,432	0,485	0,053	0,483	0,051	0,589	0,157	0,675	0,243	0,619	0,187	0,553	0,121
2	0,288	0,330	0,042	0,328	0,040	0,390	0,102	0,429	0,141	0,387	0,099	0,379	0,091
3	0,418	0,479	0,061	0,477	0,059	0,584	0,166	0,671	0,253	0,610	0,192	0,545	0,127
4	0,332	0,380	0,048	0,379	0,047	0,454	0,122	0,505	0,173	0,457	0,125	0,435	0,103
5	0,360	0,413	0,053	0,412	0,052	0,500	0,140	0,562	0,202	0,507	0,147	0,472	0,112
6	0,183	0,209	0,026	0,208	0,025	0,235	0,052	0,248	0,065	0,220	0,037	0,249	0,066
Sarsven en De Banen													
7	0,680	0,778	0,098	0,770	0,090	0,783	0,103	0,752	0,072	0,647	-0,033	1,048	0,368
8	0,736	0,842	0,106	0,834	0,098	0,837	0,101	0,798	0,062	0,689	-0,047	1,189	0,453
9	0,736	0,842	0,106	0,834	0,098	0,837	0,101	0,798	0,062	0,689	-0,047	1,189	0,453
10	0,736	0,842	0,106	0,834	0,098	0,837	0,101	0,798	0,062	0,689	-0,047	1,189	0,453
Groote Peel													
11	0,990	1,135	0,145	1,133	0,143	1,213	0,223	1,151	0,161	1,082	0,092	1,350	0,360
12	0,926	1,060	0,134	1,057	0,131	1,131	0,205	1,063	0,137	0,996	0,070	1,287	0,361
13	0,794	0,909	0,115	0,906	0,112	0,967	0,173	0,903	0,109	0,838	0,044	1,141	0,347
14	0,689	0,788	0,099	0,786	0,097	0,848	0,159	0,819	0,130	0,765	0,076	0,939	0,250
15	0,550	0,630	0,080	0,628	0,078	0,676	0,126	0,644	0,094	0,593	0,043	0,786	0,236

ID	Referentie 2014	Passende beoordeling							
	bijdrage bestaand tracé	Stikstofdepositie 2018 [mol/ha/jaar]							
		Alternatief 1b – VARIANT 2		Alternatief 2a – VARIANT 3		Alternatief 2a – VARIANT 4		Alternatief 2b – VARIANT 2	
		bijdrage	verschil	bijdrage	verschil	bijdrage	verschil	bijdrage	verschil
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven									
1	0,432	0,482	0,050	0,647	0,215	0,615	0,183	0,749	0,317
2	0,288	0,329	0,041	0,428	0,140	0,408	0,120	0,475	0,187
3	0,418	0,477	0,059	0,642	0,224	0,610	0,192	0,745	0,327
4	0,332	0,378	0,046	0,499	0,167	0,475	0,143	0,560	0,228
5	0,360	0,412	0,052	0,549	0,189	0,523	0,163	0,622	0,262
6	0,183	0,208	0,025	0,258	0,075	0,249	0,066	0,273	0,090
Sarsven en de Banen									
7	0,680	0,770	0,090	0,858	0,178	0,823	0,143	0,826	0,146
8	0,736	0,834	0,098	0,915	0,179	0,879	0,143	0,876	0,140
9	0,736	0,834	0,098	0,915	0,179	0,879	0,143	0,876	0,140
10	0,736	0,834	0,098	0,915	0,179	0,879	0,143	0,876	0,140
Groote Peel									
11	0,990	1,129	0,139	1,325	0,335	1,273	0,283	1,263	0,273
12	0,926	1,056	0,130	1,237	0,311	1,189	0,263	1,172	0,246
13	0,794	0,904	0,110	1,061	0,267	1,021	0,227	0,996	0,202
14	0,689	0,786	0,097	0,928	0,239	0,892	0,203	0,902	0,213
15	0,550	0,626	0,076	0,738	0,188	0,710	0,160	0,707	0,157

7 Mitigerende maatregelen

7.1 Inleiding

Een mitigerende maatregel is een maatregel die wordt voorgesteld om significante versturende of verslechterende effecten van een plan of project te verminderen of te voorkomen, dan wel om er voor te zorgen dat mogelijke significante gevolgen kunnen worden uitgesloten. Mitigerende maatregelen kunnen worden uitgesplitst in brongerichte maatregelen (waarmee uitstoot van bepaalde stoffen beperkt wordt aan de bron) en effectgerichte maatregelen (waarmee de negatieve effecten van bepaalde activiteiten worden 'opgeruimd'). Brongerichte maatregelen zijn gericht op het voorkomen en effectgerichte maatregelen zijn gericht op het 'genezen' van negatieve effecten van bepaalde activiteiten. Het spreekt voor zich dat het de voorkeur heeft om effecten zo veel mogelijk bij de bron aan te pakken en pas daarna effecten op het gebied te verminderen. Dit is echter niet altijd mogelijk. Ook in onderhavig project is het ondoenlijk om de bron (het verkeer) aan te pakken, hoewel automotoren in de komende jaren naar verwachting steeds schoner zullen worden. Wel kan rekening gehouden worden met een afname van landbouwgrond als gevolg van de aanleg van verschillende alternatieven van de N266. Daarnaast gaat in deze Passende beoordeling aandacht uit naar het uitvoeren van effectgerichte maatregelen. Hierbij kan gedacht worden aan het uitvoeren van beheermaatregelen en herstelmaatregelen.

Beheermaatregelen: een reguliere maatregel die de beheerder van een gebied neemt om een bepaalde natuurwaarde, die een voldoende oppervlakte en kwaliteit heeft, in stand te houden. Tot de reguliere beheermaatregelen behoren o.a. beweiding (en andere vormen van regulering van begrazing), maaien, plaggen, uitbaggeren, kappen, maar ook bewust nietsdoen (met rust laten). Een reguliere beheer-maatregel kan leiden tot toename van oppervlakte of verbetering van kwaliteit.

Herstelmaatregel: herstelmaatregel is een maatregel die de beheerder van een gebied neemt om de afname van oppervlakte en/of kwaliteit van een natuurwaarde zoveel mogelijk om te buigen in een toename. Een herstelmaatregel kan het karakter hebben van a) het wegwerken van achterstallig onderhoud (te weinig of niet uitgevoerde beheermaatregelen) en b) het uitvoeren van effectgerichte maatregelen (bedoeld om de effecten van verzuring, vermeting en verdroging in het gebied zelf te verminderen). Concreet kan het gaan om a) dezelfde maatregelen als (reguliere) beheermaatregelen, maar dan intensiever/frequenter dan normaal of in situaties waarin anders geen actief beheer noodzakelijk is, of b) andersoortige maatregelen (zoals bekalken van verzuurde bodems, inlaat van gebufferd water in een verzuurd ven, maar ook ingrijpendere maatregelen als inrichting t.b.v. herstel van de waterhuishouding etc.) (Regiegroep, 2010).

7.2 Afname oppervlakte landbouwareaal

De uitgevoerde stikstofberekeningen laten een toename van stikstofemissie zien vanaf de N266 tussen de huidige situatie in 2014 en het planjaar 2018. Deze toename is het gevolg van de verwachte autonome verkeerstoename. Dit leidt vervolgens tot een toename in stikstofdepositie op nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Bij de alternatieven 2a, 2b, 3 en 4 wordt een groot deel van het tracé aangelegd op landbouwgrond. Door mestaanwending, beweiding en gebruik van kunstmest vormen landbouwgronden een bron van stikstofemissie.

In tabel 9 wordt aangegeven hoeveel oppervlakte uit landbouwkundig gebruik wordt genomen bij realisatie van de verschillende alternatieven. Op deze oppervlakten, afhankelijk van de keuze van het alternatief, zal geen mest meer uitgereden worden, wat een positief effect, dus een vermindering, heeft op de stikstofemissie. Doordat de landbouwgrond uit productie genomen wordt door ruimtebeslag van het plan, treedt een afname van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden op, die meegenomen mag worden in de Passende beoordeling voor een plan of project dat een toename van depositie veroorzaakt (Commissie voor de Milieueffectrapportage, 2012).

Tabel 7: Oppervlakte landbouwgrond dat uit gebruik wordt genomen voor de verschillende alternatieven

Alternatief	Oppervlakte (m²)
1a en 1b	Geen afname agrarische gronden
2a	91.436
2a – variant 3	96.593
2a – variant 4	88.807
2b	141.899
2b – variant 2	141.514
3	119.688
4	66.658

Door Smeets en Beckers (2014) is, op basis van behouden aannames ten aanzien van landgebruik en bemestingswijze, een gemiddelde stikstofemissie bepaald per hectare landbouwgrond. Hieronder wordt kort toegelicht op welke wijze deze gemiddelde emissie is bepaald. Een nadere onderbouwing is opgenomen in Smeets en Beckers (2014).

Ter plaatse van de tracés bestaat het huidig landgebruik voornamelijk uit akkerbouwland ten behoeve van de verbouw van maïs. De gebruiksnormen bedragen voor 'Maïs, bedrijven met of zonder derogatie, zand/löss' 140 kg N per hectare per jaar. Voor zandgronden, zoals aanwezig binnen het plangebied, gelden verschillende vervluchtigingspercentages van stikstof uit de toegediende mest. Deze zijn afhankelijk van de wijze van bemesting. Hier wordt uitgegaan van het meest behouden vervluchtigings-percentage, namelijk 10%. Daarbij geldt, dat niet alle aan de grond toegediende stikstof emitteert naar de lucht. Alleen de zogenaamde ammoniakale stikstof vervluchtigt. Op basis van gegevens van de Werkgroep Uniformering berekening Mest- en mineralencijfers (WUM) en Alterra blijkt dat de totale hoeveelheid stikstof in mest voor iets minder dan 66% bestaat uit ammoniakale stikstof.

Wanneer al deze gegevens samen genomen worden, kunnen de landbouwgronden ter plaatse van de tracéalternatieven worden beschouwd als een bron van stikstofemissie van 9,225 kg/ha/jaar. Op basis van dit emissiegetal is in tabel 10 aangegeven hoeveel emissievermindering de aanleg van het betreffende alternatief met zich mee brengt door het uit gebruik nemen van landbouwgrond

Tabel 8: Emissievermindering voor de verschillende alternatieven door uit gebruik name van landbouwgrond.

Alternatief	Emissievermindering (kg N/ha/jaar)
1a en 1b	Niet van toepassing
2a	84,35
2a - variant 3	89,11
2a - variant 4	81,92
2b	130,90
2b - variant 2	130,55
3	110,41
4	61,49

Vervolgens is door Smeets en Beckers (2014) berekend welke vermindering in de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden de emissievermindering door uit gebruik name van landbouwgronden met zich mee brengt.

Afbeelding 9 geeft aan hoeveel depositie wordt veroorzaakt door de in tabel 9 genoemde oppervlaktes landbouwgrond per alternatief.

In afbeelding 10, eveneens op de volgende pagina is de wegvallende depositie als gevolg van het uit gebruik nemen van de landbouwgrond verrekend met toename van de depositie in het planjaar 2018 als gevolg van de N266. Een negatief getal geeft daarbij aan, dat het uit gebruik nemen van de landbouwgrond het effect van de N266 volledig mitigeert. Het blijkt, dat voor geen enkel alternatief het ruimtebeslag op agrarische gronden volledige mitigatie van stikstofdepositie op alle omringende Natura 2000-gebieden oplevert. Aanvullende mitigerende maatregelen zijn dan ook noodzakelijk. Voor alternatief 3 zullen de minste aanvullende inspanningen nodig zijn, zo blijkt uit afbeelding 10.

7.3 Aanvullende mitigerende maatregelen

In onderhavig project is het nog niet duidelijk voor welk alternatief gekozen gaat worden. In het vorige hoofdstuk zijn de effecten op instandhoudingsdoelen van de verschillende alternatieven beschreven.

Afbeelding 9: Mitigerend effect van het uit gebruik nemen van landbouwgrond ter plaatse van de alternatieven.

ID	Referentie 2014 bijdrage bestaand tracé	Mitigerend effect								
		Stikstofdepositie 2018 [mol/ha/jaar]								
		alternatief								
		1a	1b & 1b-V2	2a	2b	3	4	2a-V3	2a-V4	2b-V2
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven										
1	0,432	n.v.t.	n.v.t.	0,013	0,024	0,022	0,006	0,013	0,012	0,024
2	0,288	n.v.t.	n.v.t.	0,008	0,014	0,013	0,004	0,008	0,007	0,014
3	0,418	n.v.t.	n.v.t.	0,012	0,024	0,022	0,005	0,013	0,012	0,024
4	0,332	n.v.t.	n.v.t.	0,009	0,017	0,015	0,004	0,010	0,009	0,017
5	0,360	n.v.t.	n.v.t.	0,010	0,019	0,017	0,005	0,010	0,010	0,019
6	0,183	n.v.t.	n.v.t.	0,005	0,007	0,006	0,003	0,005	0,004	0,007
Sarsven en de Banen										
7	0,680	n.v.t.	n.v.t.	0,014	0,018	0,014	0,015	0,015	0,014	0,018
8	0,736	n.v.t.	n.v.t.	0,016	0,019	0,014	0,018	0,016	0,014	0,019
9	0,736	n.v.t.	n.v.t.	0,016	0,019	0,014	0,018	0,016	0,014	0,019
10	0,736	n.v.t.	n.v.t.	0,016	0,019	0,014	0,018	0,016	0,014	0,019
Groote Peel										
11	0,990	n.v.t.	n.v.t.	0,018	0,028	0,026	0,015	0,019	0,017	0,028
12	0,926	n.v.t.	n.v.t.	0,018	0,027	0,024	0,015	0,018	0,017	0,026
13	0,794	n.v.t.	n.v.t.	0,016	0,023	0,020	0,015	0,016	0,015	0,023
14	0,689	n.v.t.	n.v.t.	0,013	0,021	0,018	0,010	0,013	0,012	0,020
15	0,550	n.v.t.	n.v.t.	0,012	0,017	0,015	0,010	0,012	0,011	0,017

Afbeelding 10: Stikstofdepositie op Natura2000-gebieden na verrekening van het mitigerend effect van uit gebruik name van landbouwgronden.

ID	Referentie 2014	Resterende te mitigeren									
	bijdrage bestaand tracé	Stikstofdepositie 2018 [mol/ha/jaar]									
		alternatief									
		1a	1b	1b-V2	2a	2b	3	4	2a-V3	2a-V4	2b-V2
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven											
1	0,432	0,053	0,051	0,011	0,144	0,219	0,165	0,115	0,202	0,171	0,293
2	0,288	0,042	0,040	0,008	0,094	0,127	0,086	0,087	0,132	0,113	0,173
3	0,418	0,061	0,059	0,011	0,154	0,229	0,170	0,122	0,211	0,18	0,303
4	0,332	0,048	0,047	0,008	0,113	0,156	0,110	0,099	0,157	0,134	0,211
5	0,360	0,053	0,052	0,011	0,130	0,183	0,130	0,107	0,179	0,153	0,243
6	0,183	0,026	0,025	0,004	0,047	0,058	0,031	0,063	0,07	0,062	0,083
Sarsven en de Banen											
7	0,680	0,098	0,090	0,090	0,089	0,054	-0,047	0,353	0,163	0,129	0,128
8	0,736	0,106	0,098	0,098	0,085	0,043	-0,061	0,435	0,163	0,129	0,121
9	0,736	0,106	0,098	0,098	0,085	0,043	-0,061	0,435	0,163	0,129	0,121
10	0,736	0,106	0,098	0,098	0,085	0,043	-0,061	0,435	0,163	0,129	0,121
Groote Peel											
11	0,990	0,145	0,143	0,139	0,205	0,133	0,066	0,345	0,316	0,266	0,245
12	0,926	0,134	0,131	0,130	0,187	0,110	0,046	0,346	0,293	0,246	0,22
13	0,794	0,115	0,112	0,110	0,157	0,086	0,024	0,332	0,251	0,212	0,179
14	0,689	0,099	0,097	0,097	0,146	0,109	0,058	0,24	0,226	0,191	0,193
15	0,550	0,080	0,078	0,076	0,114	0,077	0,028	0,226	0,176	0,149	0,14

De optredende effecten en de significantie van de negatieve effecten is afhankelijk van het alternatief dat gekozen wordt en de gemiddelde breedte van het tracé. Daarnaast is het de verwachting dat bij het vaststellen van de PAS een ondergrens wordt ingevoerd die ruimer is dan de grens in dit project. Dat zou betekenen dat de toename niet meer of in mindere mate significant zal zijn. Er kan dus gesteld worden dat wanneer de PAS nog niet is ingevoerd of wanneer de ondergrens niet toereikend is, het noodzakelijk is mitigerende maatregelen uit te voeren om significante negatieve effecten te voorkomen. Gezien bovenstaande informatie is het dus ook nog niet mogelijk om een compleet mitigatieplan op te stellen. In deze Passende beoordeling is gekozen voor het beschrijven van een aantal mogelijkheden. Wanneer duidelijk is welk tracé wordt aangelegd, de breedte van het tracé en meer bekend is over de PAS kan een passend mitigatieplan worden opgesteld.

In het kader van het uitvoeren van maatregelen die passen binnen het gehanteerde beheer en uitvoerbaar zijn is het mogelijk een overeenkomst aan te gaan met de betreffende terreinbeheerder. Hierna worden enkele voorbeelden genoemd van mogelijk uit te voeren beheer- en herstelmaatregelen met daarbij een korte toelichting.

Maaien en afvoeren strooisel galigaanmoerassen

Doordat galigaan veel en slecht verteerbaar strooisel produceert, ontstaat een dikke, zure strooisellaag, die niet meer door het basenrijke water wordt gevoed. Een methode om de strooiselophoping tegen te gaan is eens in de 4-5 jaar in de zomer of nazomer maaien. Als galigaangemeenschappen jaarlijks worden gemaaid, dan verdwijnen ze op den duur. Wintermaaien bevoordeelt riet, dat vanwege het opslaan van nutriënten in zijn wortelstelsel snel kan uitlopen en de dominantie overnemen (concept beheerplan Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Provincie Limburg, 2009).

Opschonen vennen

Poelen raken door verlanding ongeschikt als voort-plantingswater voor kamsalamander. Om de populatie kamsalamanders te kunnen behouden is het noodzakelijk poelen op te schonen. Daarnaast zijn enkele kleine populaties kamsalamander geïsoleerd komen te liggen. Door het optimaliseren van verbindingzones kunnen de verschillende deelpopulaties weer met elkaar uitwisselen. (concept beheerplan Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Provincie Limburg, 2009).

Opheffen migratieknelpunten vissen

Vriese et al. (1998) concludeerde uit stroomsnelheidsmeting van de duiker onder de Zuid-Willemsvaart dat deze duiker een migratieknelpunt vormt. De nieuwe duiker zal geschikt moeten zijn voor migratie van vissen. Indien hieraan wordt voldaan heeft het een positief effect op de kleine modderkruiper die zowel in de Tengelroysche beek als in het Ringselven voorkomt (concept beheerplan Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, 2009).

7.4 Conclusie

- Negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden kunnen slechts voor een deel gemitigeerd worden door rekening te houden met uit gebruik name van de oppervlakte landbouwgrond waarop het betreffende alternatief wordt aangelegd. Er zijn aanvullende mitigerende maatregelen nodig om significant negatieve effecten te voorkomen.
- Wanneer de PAS niet tijdig is ingevoerd of wanneer de daarin uiteindelijk vastgelegde ondergrens niet toereikend is voor onderhavig project, is het noodzakelijk mitigerende maatregelen uit te voeren om significante negatieve effecten te voorkomen.

8 Cumulatieve effecten op Natura 2000

In hoofdstuk 6 zijn de effecten op instandhoudingsdoelen besproken. Het kan echter zijn dat ontwikkelingen die individueel geen significant negatief effect hebben, dit gezamenlijk wel kunnen krijgen. In deze gevallen is sprake van cumulatieve effecten. In dit kader is het daarom noodzakelijk om voor andere activiteiten in de omgeving, zowel afzonderlijk als in samenhang, te beoordelen of ze niet leiden tot een significant negatieve verslechtering of verstoring van de instandhoudingsdoelen van de aangewezen habitattypen en -soorten. In dit project treden enkel negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie op. Daarom wordt in dit hoofdstuk alleen ingegaan op ontwikkelingen waarbij stikstofdepositie een rol kan spelen.

8.1 Cumulatieve activiteiten

Binnen het projectgebied N266 Nederweert zijn geen ontwikkelingen gepland die gevolgen hebben voor de aanwezige natuurwaarden. Op enkele plekken binnen het zoekgebied vindt nieuwbouw van woningen plaats. Het betreft echter zeer kleinschalige bouwplannen (één of enkele woningen), aansluitend aan of tussen bestaande bebouwing. Deze bouwplannen zullen van zeer geringe invloed zijn op de aangewezen instandhoudingsdoelen.

In de omgeving van het projectgebied en de omgeving van de Natura 2000-gebieden Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en Sarsven & de Banen zijn wel enkele ontwikkelingen bekend waarvoor een Passende beoordeling is opgesteld en een toename van stikstofdepositie plaatsvindt. Het gaat om de aanleg van de N280 en de spoorlijn IJzeren Rijn. Deze ontwikkelingen hebben echter geen cumulatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden.

8.2 Conclusie cumulatieve effectbeoordeling

- Binnen het projectgebied N266 zijn geen ontwikkelingen gepland die in cumulatie significante negatieve effecten veroorzaken.

9 Conclusie

- De aanleg van alle alternatieven veroorzaakt een toename van stikstofdepositie op instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Sarsven & de Banen en Grootte Peel.
- De negatieve effecten ten gevolge van de toename van stikstofdepositie zijn mogelijk significant.
- De uitstoot van verkeer neemt waarschijnlijk af in de toekomst door het schoner worden van verkeer, het is echter niet bekend hoeveel.
- Daarnaast wordt er niet langer mest uitgereden op de gronden die uit landbouwkundig gebruik worden genomen door de aanleg van de N266. Dit veroorzaakt een afname van stikstofdepositie.
- Het areaal landbouwgrond dat bij de verschillende alternatieve onttrokken wordt leidt niet tot een dusdanige afname van de stikstofemissie, dat de toename van de stikstofdepositie als gevolg van de N266 geheel gemitigeerd kan worden.
- Wanneer de PAS tijdig is afgerond, is er mogelijk geen of in mindere mate sprake van een significant effect op de instandhoudingsdoelen.
- Wanneer de PAS nog niet is ingevoerd of wanneer de daarin uiteindelijk vastgestelde ondergrens niet toereikend is voor onderhavig project, is het noodzakelijk mitigerende maatregelen uit te voeren om significante negatieve effecten te voorkomen.
- Binnen het projectgebied N266 zijn geen ontwikkelingen gepland die in cumulatieve significante negatieve effecten veroorzaken.
- Indien blijkt dat er sprake is van een significante toename kan onderhavige Passende beoordeling met daarbij een passend mitigatieplan worden ingediend voor het aanvragen van een vergunning van de Natuurbeschermingswet.

10 Literatuur

- Smeets, L.M.C. en O.A.M. Beckers, 2014.
Randweg N266 te Nederweert Stikstofdepositie ten behoeve van MER en passende beoordeling, Rap-portnummer: P2012.144.03-06, Windmill Milieu, Management en Advies.
- Backes, Ch.W, H.F. van Dobben, M.A. Poortinga, 2011.
Stikstofdepositie en Natura 2000 Een rechtsvergelijkend onderzoek, Universiteit Maastricht / Alterra.
- Dobben, H.F. van, Hinsberg, A. van, 2008.
Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Alterra-rapport 1654.
- Dobben, H.F. van, R. Bobbink, A. van Hinsberg & D. Bal, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397, Wageningen.
- Grontmij Nederland BV, 2012.
Natuurtoetsen snelheidsverhoging 130 km/uur, Beoordeling mogelijke effecten voor Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Uitgave van Rijkswaterstaat.
- Haan, C, 2010.
Notitie Natura 2000 en mitigatie, Directie Juridische Zaken.
- Heijligers T, et al., 2012.
Inrichtingsplan Sarsven & de Banen, Publicatie-nr. ac-000026, Dienst Landelijk Gebied.
- Hoffmann, F., 2012.
Aanvulling Natuurtoets Parklaan Stikstofdepositie, Gemeente Ede, Arcadis.
- Kiwa Water Research/EGG-consult, 2007.
Knelpunten- en kansanalyse, Natura 2000-gebied 140 – Groote Peel.
- Kiwa Water Research/EGG-consult, 2007.
Knelpunten- en kansanalyse, Natura 2000-gebied 146 - Sarsven & De Banen.
- Kiwa Water Research/EGG-consult, 2007.
Knelpunten- en kansanalyse, Natura 2000-gebied 138 - Weerter- en Budelerbergen & Ringselven.
- Kragten, 2013.
Natuurparagraaf uit M.E.R.
- Ministerie van EZ, 2009.
Essentietabel Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringelsven. Via de website.
- Ministerie van EZ, 2009.
Essentietabel Natura 2000-gebied Sarsven & de Banen. Via de website.
- Ministerie van EZ, 2009.
Essentietabel Natura 2000-gebied Groote Peel. Via de website.
- Ministerie van LNV, 2008.
Profielendocumenten Habitattypen en soorten. Via de website.
- Provincie Limburg, 2009.
Concept Beheerplan Natura 2000 Sarsven & de Banen.

Provincie Limburg, 2009.

Concept Beheerplan, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven.

Provincie Limburg, 2012.

Toetsing stikstofdepositie bij Limburgse vogelrichtlijngebieden.

Regiegroep 15 juni 2010.

Verrekenen van effecten Versie 1.1.

Reijnen, R & Foppen, R (1995)

The effects of car traffic on breeding bird populations in woodland. I. Evidence of reduces habitat quality for willow warblers *Phylloscopus trochilus* breeding close to a highway. *J Appl Ecol* 31, 85-94.

Sovon Vogelonderzoek Nederland, B-WARE Research Centre B.V. Bureau Natuurbalans – Limes Divergens B.V. 2012.

Stikstofgevoeligheid van vogelrichtlijnsoorten in Limburg. Analyse stikstofgevoeligheid in vijf Natura 2000-gebieden. In opdracht van: provincie Limburg.

Steunpunt Natura 2000, 2009.

Leidraad bepaling significantie, Nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet.

Steunpunt Natura 2000, 2010.

Externe werking, Verduidelijking toepassingsgrond 'externe werking' in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

Vogelwerkgroep Nederweert, 2013.

Verslag excursie 14 april 2013.

Vijfde actieprogramma en Derogatie d.d. 24 maart 2014.

Overheidsidentificatienummer 00000001003214369000 en kenmerk DGA-PAV/14052577.

Wesseling, J, S. van der Zee, A. van Overveld, 2011.

Het effect van vegetatie op de luchtkwaliteit Update RIVM Rapport 680705019/2011.

Windmill, 5 en 14 augustus 2013.

E-mail met onderbouwing worst-case scenario.

Websites

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=gebieden>.

[http://s1.sovon.nl/gebieden/gebieden trendsnw.asp?geb nr=138&lang=nl](http://s1.sovon.nl/gebieden/gebieden_trends nw.asp?geb nr=138&lang=nl).

<http://www.nederweert.nl>.

PROVINCIE LIMBURG

N266 Nederweert

Passende beoordeling

Bijlage 1 Geluidscontourenkaarten

